

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

Decisiones quæ in calce 7. partis sunt appositæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

DECISIO XVI

Sacra Rotæ Romanæ coram R. D. Dunozet Decano,

In causa Melequitana Marefciallatus.

Veneris 27. Ianuarij 1643.

firmata, quod scilicet illud quod est, sed ab initio nullum postea ratificari possit, quando proxi hic actus peccat in his, quæ pendunt à solo consensu ratificantis, vt post Abb. tradit Felin. in c. nonnulli, §. sunt & alij. col. 3. de rescript. in 3. ampliat. quam ibi ponit vers. pro ista ratione, bene Nat. consil. 20. n. 10. Surd. consil. 28. n. 123. in fin. quo supposito stante, non debet dici, quod Francisca in illis verbis, *hodie Monialis esse volebas*, voluerit nouam professionem emittere, sed tantum præcedentem nullam ratificare, in qua non requiruntur alia solemnitates, vt fuscè supra fuit ostensum ex dispositione S. Concil. Trid. d. sess. 15. c. 19. de reg. & ex text. in c. ad nostram, & c. significatum, eod. tit.

16. His igitur sic positis non vget, quod Francisca seducta fuerit ad professionem ratificandam illecebris, & promissionibus Antonij fratris, quia omisso, quod testes ad id examinati deponunt promissiones fuisse factas mediantibus Fr. Jacobo Peregrino, Fr. Didaco de Areca, & Fr. Emanuelè de Valconcellos, qui tamen medio iuramento contrarium attestati sunt, quod confirmatur ex ipso euentu, dum ratificatio pure, & simpliciter facta fuit, quæ propterea debet attendi, quidquid antea tractatum fuerit, c. dudum, §. sed ad ista, vers. in super, de conue. scening. Sanchez in præcept. Decalog. lib. 6. c. 2. n. 40. & in terminis matrimonij carnalis, idem Sanch. de matr. lib. 2. disp. 45. n. 19. vbi plures cumulat, & nuperimè fuit in Rota decimam in Romana matrimonij 10. mensis currentis coram Reuerendissimo Patre Domino meo Decano

17. In omnem euentum non inde inferri posset ad conditionem suspensiuam eiusdem ratificationis, nam cum promissorum executio deberet subsequi actum ratificationis importat modum duntaxat, non autem conditionem, l. cum tales, §. 1. ff. de condit. & demonstrat. Bart. in l. quibus diebus, §. Terminus, n. 11. ff. eod. Nat. consil. 313. n. 28. Rota dec. 293. n. 14. & 15. part. 5. recent. & in puncto quod matrimonium sic contractum dicatur purum, cum obligatione tamen præstandi, quod promissum est, tradit Basil. l. ponte de matr. lib. 3. c. 13. n. 4. vers. deinde, modus enim non suspendit actum neque illum si deficit, resoluit, sed ad promissorum adimplementum est agendum, vt inter modum, & conditionem distinguit Bart. in leg. scilicet, §. videmus ff. quibus mod. pign. & hypothec. solut. Negul. de pign. membr. 3. part. 6. n. 31. vers. scilicet autem. Surd. dec. 116. n. 6. & 7. & in terminis matrimonij notat Sanch. lib. 5. de matr. disp. 19. n. 9. vbi plures concordantes refert.

18. Denique non releuat, quod Francisca protestata fuerit se accedere ad ratificandum tanquam ad malam crucem, vt se subleuaret ab are alieno, quo valde grauata reperiebatur, quia præterquæ quod de hac protestatione non deponit, nisi vnicus testis, & per consequens nihil probans c. veniens 10. & cap. licet ex quadam 47. de test. l. iurifurandi 8. c. eod. tit. adhuc non releuaret cum non doceatur emissâ coram iudice, vel coram ipso promittente, seu metum inferente, Bart. & alij in l. qui in aliena, §. final. ff. de acquir. her. ed. Abb. in cap. tua nos, de sponsal. Aym. consil. 120. n. 1. & 5. Paris. consil. 10. n. 42. & seqq. lib. 1. Dec. consil. 41. n. 122. & seqq. lib. 2. Menoch. præsumpt. 127. n. 9. & 10. lib. 2. & eo minus, quia post præsentem protestationem pure ratificauit, quod fit, vt etiam si errasset in spe maioris fortune, seu diuitiarum, valeat nihilominus ratificatio, vt in puncto professionis tradit Nauarr. in consil. 50. n. 2. de regular. ex c. constituit 20. quæst. 3. & in matr. carnal. idem Nauarr. nota. in manual. c. 22. n. 32. & semper in dubio est facienda interpretatio, & profectio sustineatur. Nauarr. consil. 13. n. 10. de regular. Sanch. de matr. lib. 7. disp. 37. n. 12. in fin. Rot. coram Seraph. dec. 136. in fin.

Et ita vtraque parte, &c.

Tom. VIII.

§. 1. **D**omini responderunt D. Commendatori Fratris Ioanni Lafay de la Tour non esse adiudicandam dignitatem Marefciallatus, de qua agitur, moti præcipue ex eius incapacitate, quæ resultare visa fuit ex eo quod ille alienauit propria auctoritate Molendinum vnâ cum Pratis, & Tenementis spectantibus ad Commendam, quam obtinebat, illudque concessit in emphyteusim perpetuam cuidam laico recipienti pro se, & successoribus cum expressa obligatione stabiliū d. Commendæ pro talis contractus obseruantia, propter quam alienationem factam sine beneplacito Apostolico, vel Magni Magistri, & Capituli Generalis incidit in penas comminatas per statuta Religionis 6. & 7. de contract. & alienat. Et consequenter censetur priuatus omnibus Commendis, & beneficiis, etiam si id non fuerit expressum, provt disponitur in altero statuto 27. de verb. signif. quæ statuta conueniunt cum dispositione iuris communis iuxta quam res Ecclesiæ regulariter alienari non possunt cap. sine exceptione 52. caus. 12. quæst. 2. c. nulli liceat 5. de reb. Eccl. non alien. c. hoc consultiſſimo 2. eod. tit. in 6. Clem. 1. & Extraiug. ambrosia eod. tit.

2. Neque alienatio d. Molendini visa fuit excusari posse sub eo prætextu quod minaretur ruinam, quia periculum assertæ ruine, quatenus deseruire potuisset pro sufficienti causa alienandi, non tamen est sufficiens ad sustinendam alienationem factam absque solemnitate, cum alienatio rei Ecclesiæ duo copulariè requiratur, causam scilicet, quæ debet esse necessitas, vel euidens vtilitas Ecclesiæ, & solemnitatem, nempe beneplacitum Apostolicum, aut alterius superioris auctoritatem habentis, c. 1. de reb. Eccl. non alien. in 6. Clement. 1. eodem tit. Abb. in cap. 2. num. 10. vers. duo enim sunt necessaria de bis quæ vi metusue caus. sunt, & in cap. ad nostram 11. num. 8. de reb. Eccl. non alien. Dec. in aub. qui rem n. 21. vers. & in alienatione bonorum Ecclesiæ. C. de sacros. Eccl. & consil. 142. num. 4. Couarr. var. resolut. lib. 2. c. 17. num. 2. Redoan. in tract. de reb. Eccl. alien. vel non, quæst. 5. c. 7. n. 21. Molin. de contract. disp. 468. n. 2. & 14. Quarant. in summ. Bullar. verb. alienatio rerum Ecclesiæ n. 2. Rota coram Seraph. dec. 308. num. 1. & in diuers. dec. 160. num. 1. & 178. num. 1. part. 2. & in recent. dec. 430. n. 1. part. 2. & dec. 367. n. 5. part. 5. & in Gerunden. Scribania 1. Iulij 1637. §. præsertim quia, & 27. Nouemb. eiusdem anni §. circa alios autem, & 26. Februarij 1638. §. 1. coram bon. mem. Meritino.

3. Non obstat quod prædictum Molendinum fuerit aliàs locatum, seu concessum in emphyteusim, & præterea tanquam locari solitum potuerit relocari absque solemnitate, cap. 2. & ibidem gloss. in verb. inuestire. Abb. num. 3. de feudis, Dec. in d. aub. qui rem. num. 29. vers. prima est. C. de sacrosanct. Eccl. Calderin. consil. vltim. circa med. vers. sed nego consuetudinem tit. de consuet. Ruin. consil. 41. n. 39. lib. 1. Bero. consil. 86. nu. 1. lib. 1. Iul. Clar. lib. 4. sement. §. Emphyteusis quæst. 6. post princ. vers. si verores Ecclesiæ, Molin. de contract. d. disp. 468. num. 17. Couarr. var. resolut. d. lib. 2. c. 17. n. 4. Quarant. in summ. Bullar. in d. verb. alienatio rerum Ecclesiæ n. 38. vers. bona igitur, & in terminis bonorum huius Religionis consuluit Gabr. consil. 71. num. 2. & 7. lib. 2. Tum quia huiusmodi solitum non probatur nisi ex assertionem eiusdem Fratris Ioannis cui non creditur, sed de-

V bet

ber aliunde iustificari nimirum, vel ex vna locacione solemnibus, ac valida, vel ea deficiente ex duabus nonsolemnibus spatio tamen 40. annorum effectum fortitiss. Text. in d. *amb. qui rem. n. 20. C. de sacros. Eccles. & d. conf. 1. 42. sub. n. 4. vers. solum superest respondere. Molin. de contr. de disp. 468. n. 20. Ruin. d. confil. 41. n. 39. vers. dicitur autem ista d. consuetudo lib. 1. Alex. confil. 189. n. 19. lib. 2. & confil. 9. n. 6. lib. 3. Seraph. dec. 434. n. 5. Rota dec. 367. n. 18 & 19. p. 5. recent.*

4. Tum etiam quia ex instrum. eiuſdem locacionis seu concessionis in Emphyteusum apparet illam factam fuisse pro minori quantitate Canonis in perpetuum, & tum aliis conditionibus in asserta præcedenti locacione non appositis. Vnde dicebant Domini illa non potuisse fieri alique solemnitatibus scilicet benedictio Sedis Apostolicæ, vel Magni Magistri, cum res Ecclesiastica etiam locari solita non possit iterum locari absque solemnitate, quando solitum alteratio, Dec. in *amb. qui rem n. 22. C. de sacros. Eccles. Clar. in d. s. Emphyteusis quæst. 6. vers. scias tamen bene. Alex. d. Confil. 9. n. 2. lib. 3. Vrsill. ad Afflic. dec. 105. n. 8. vers. primo quod ista. & n. 9. vers. item & 2. Decian. confilio 73. num. 53. lib. 2. Redoan. de reb. Eccl. non alien. quæst. 51. n. 19. & seq. Molin. de instr. & iure c. 488. n. 19. Ferdinand. à Castro Palao moral. part. 2. punct. 15. §. 4. num. 4. Quarant. in d. verb. alienatio rerum Ecclesia n. 40. vers. conclusionem hæc. Rota dec. 176. n. 42. & seq. part. 5. rec. & in d. Gerunden. Scribania 1. Julij 1637. §. Neque dicitur, & 27. Nouemb. eiusdem anni §. circa illos vers. tamen huiusmodi solitum, & 26. Februarij 1628. §. Nec obstat. vers. alienatio autem coram bon. mem. Merlino.*

5. Minus obstat quod pena priuationis beneficij, quæ imponitur contra male alienantes bona Ecclesiæ licet incurratur ipso iure, non tamen habeat locum nisi præcedat sententia declaratoria facti, scilicet alienationis factam fuisse ex relatis à Sanchez ad Decal. lib. 2. c. 21. n. 20. Quarant. in summ. Bullar. in d. verb. alienatio rerum Ecclesia n. 49. vers. in pena verò priuationis. Farinac. conf. 205. sub n. 32.

6. Quia dicta conclusio non procedit quando factum alienationis, prout hinc, est notorium, neque aliquid probatur quod executionem præbere possit, cum in notorijs deueniri possit ad executionem absque alia sententia declaratoria, Abb. in c. reuenerit il primo n. 7. & ibid. Præposit. n. 8. de appellat. Bero. confil. 176. n. 96. lib. 1. cum alijs cumulatis in Bononien. successione de Zanis 17. Martij 1641. coram R. P. D. meo Bichio.

Et ita vtraque, &c.

DECISIO XVII.

Sacra Rotæ Romanæ coram R. P. D. Meltio.

Calaguritanà Matrimonij.

Veneris 13. Martij 1643.

§. 1. **F**uit dubitatum in hac causa, An Ioannes de Anguiano possit cogi ad contrahendum matrimonium cum Angela de Taldiuar vigore promissionis ab ipso Ioanne factæ, vt ex summario eiusdem Angelæ n. 1. in quo per septem testes deponentes vnanimiter de fide præstita per d. Ioannem, apparet, eum promississe illam in vxorem velle accipere, nec cum alia se matrimonium contracturum esse; Et affirmatiue per Dominos fuit responsum, vt in simili ferè casu fuit resolutum etiam in *V. ix bon. matr. 4. Maii 1639. coram bon. mem. Pirou. & dum Ioannes promissit se ducturum Angelam in vxorem, fidem promissam implere debet, quia studiosè agendum est, vt quæ promittuntur, opere compleantur cap. 1. & cap. qualiter in Sardinea de past.*

Graue enim est, fidem fallere. l. 1. in princ. ff. de confis. pec. & dum sponſus recuset sponſam in vxorem ducere debet modis omnibus induci, vt fidem promissam seruet 2. in princ. de spons. & quam simpliciter id promiserit, nec irauerit, tamen mortalit culpæ reus intelligitur, si consensum coniugalem prætere deneget. Diuus Thom. in 4. diff. 17. q. 2. col. 1. Imol. in l. 7. in fine princ. de verb. oblig. cum alijs adductis per Diaz. Couar. in epis. lib. 4. decrer. part. 1. cap. 4. in princ. n. 2. quam sententiam sequitur Socini. iun. conf. 30. n. 3. lib. 2. Menoch. conf. 386. n. 1. & 2. Et nihilominus fidem seruare tenetur c. 2. c. sicut, c. requisit de sponsal. Surd. conf. 364. n. 8. qui iuxta text. in c. ex literis de spons. & not. Abb. in c. de illis de spons. impub. Couar. super 4. decrer. part. 1. c. 4. in princ. Couar. dec. 415. n. 1. quod eo magis est seruandum in casu isto, cum per carnalem copulam subsequentem, sponsalia etiam simpliciter contracta ante Sac. Concil. Trident. tranſibunt in matrimonium, Abb. in c. præterea de spons. n. 4. c. ex reue n. 4. de 19. ff. c. 1. de spons. impub. l. 6. circa medium, ibi. nisi per carnis copulam, Gemin. conf. 61. n. 6. vers. ad contrarium. Federic. de Sen. conf. 194. circa med. vers. Item cohabitanda. Castr. conf. 155. in princ. lib. 2. Deus enim non facit differentiam inter iuramentum, & simpliciter loquentem; & promittens omnino cogi debet ad contrahendum, dummodò non dubitet de validitate sponſalium, vt inquit idem Surd. conf. 364. n. 10. & dum à principio ista sponsalia fuerint contracta mutuo contrahentium consensu, de iure canonico non possunt nunc vnus tantum consensu dissolui c. 2. vbi gloss. & c. siue de spons. Sanch. de matr. lib. 5. diff. 6. n. 4. Butt. in c. de illis n. 6. vbi etiam Præp. n. 4. de comedi. apposi. Dec. conf. 368. & 603. n. 4. Menoch. conf. 155. n. 1. Surd. conf. 364. n. 10. cum sponsalia requirant mutuum consensum, qui eodem tempore conueniat, c. Tua de sponsal. ff. de ed. sufficit, & c. mar. 27. q. 2. Io. Andr. Bald. Butt. Præp. de alijcitat. à Paris. conf. 55. n. 14. not. 4. & Archid. c. sufficit, firmat, non contrahit sponsalia, nisi consensu concurrente simultaneo; Ergo etiam in eorum dissolutione erit necessarius consensus simultaneus, & hoc videtur probari in c. 2. de spons. ibi. si autem se ad inuicem admittere voluerint, vbi Abb. n. 15. & Præp. n. 6. Rim. con. 538. n. 16. & seq. Surd. conf. 136. n. 18. & seq.

2. De copula in isto casu non videtur posse dubitari, quæ licet sit difficilis probationis, vt inquit, Hond. conf. 15. num. 3. lib. 1. tamen illa rectè probatur, dum testes pro d. Angela examinati concludenter probant Ioannem post sponsalia illam adduxisse ad locum de Onate, vt in summario eiusdem Angelæ num. 1. ibique eisdem commemorasse per spatium 40. dierum, & tantum coniuges habitos, & ab omnibus reputatos fuisse, dum ad eandem mensam comedebant, ac inſimul semper conuersatione utebantur, Bald. in l. non ignorat num. 5. C. qui accus. non poss. Angel. inter conf. marit. 45. num. 10. Menoch. præf. 1. num. 82. lib. 3. & conf. 199. num. 50. lib. 2. Alciat. de presumpt. reg. 3. præsum. 38. n. 1. Rot. dec. 143. num. 37. coram Burato. Quod eo magis colligitur ex denominatione, cum scilicet vir, & mulier se inuicem conuocarent coniuges, vel maritum, & vxorem, ita scribitur Anchar. c. 1. de despons. impub. in 6. Abb. in c. lator qui fil. sint legit. & ibi Præp. & Luc. de Penn. in l. 3. in præf. 13. C. de apoc. publ. lib. 10. Cepoll. conf. 5. n. 18. in cin. Ceph. con. 43. n. 60. lib. 3. Surd. conf. 364. n. 5. & Ioannes pertractaret mulierem honorificè, eo scilicet modo, quo vxores pertractari, & haberi solent in vna, eademque domo, Castr. in l. donaciones in princ. de donat. Felin. in c. illud, num. 10. & 11. de præf. & vt plenus inquit Menoch. præf. num. 74. & 75. lib. 3. & facit cessare omnem dubitationem eorumdem cohabitatio in eodem lecto, c. literis, & c. Tertio loco de præf. Surd. conf. 364. num. 5. ibi. & quod cohabitauerint, qui cõgressus non potest ad aliud inferri, Lap. in alleg. 53. n. 5.

53. n. 3. *versita in casu proposito*. Alexand. in l. 1. n. 19. *vers. exemplum ff. si cert. pet. & conf. 19. num. 24. vol. 7.* Hoff. Abb. & Felin. in cap. *præterea de test. Ruin. conf. 53. n. 1. 2. & 10. vol. 5. Rim. lun. conf. 174. n. 10. 13. & 21. vol. 2. Rota in Pacen. matrimonij 5. Martij 1610. coram Cardinali Pamphilio. & idem esse dicere, talis iacuit cum tali muliere, quantum est dicere, adulteravit eam, vt inquit Alex. *conf. 77. n. 2. lib. 7.**

3. Non obstat prætenfa disparitas inter Ioannem, & Angelam, propter quam Ioannes præsupponitur non cogendus ad contrahendum matrimonium, ea ratione, quia summa illa benevolentia, mutua amicitia, concordia, & familiaritas, quæ beatitudinem quamdam inter virum, & vxorem parit, ab ipsorum coniugatorum inæqualitate, & dissimilitudine destrui solet, vt inquit Menoch. *præsumpt. 10. n. 40. lib. 10. Gabr. conf. 86. n. 4. lib. 2. & quod tantum Ioannes teneatur illam dotare, dum recusat virginem, quam cognouit ducere, rexi. in c. 1. de adul. Gabr. d. conf. 86. in fin. lib. 2.*

4. Quia dum Angela ex promissione Ioannis tradidit ei corpus suum, ac passa fuit deflorationem, partem suam adimpleuit, vnde alter tenetur etiam adimplere, etiam si fidei contraxerit, dum ex iustitia verè contrahere tenebatur, & sic fictus promissor adimplere tenetur eam ducendo in vxorem: ita docent D. Tho. 4. d. 28. q. 2. art. 2. ad 4. Riccardus ibi art. 1. q. 3. in fine. Scotus 4. diff. 10. q. 2. *vers. respondet stante illo dolo.* Adri. 4. q. 2. de matr. ad 2. Sanchez de matr. lib. 1. disp. 10. n. 3. *vers. secundum quosdam*, d. sp. 11. num. 4. quod procederet etiam si promissio non fuisset mutua, quia dum mulier promissioni viri inuitens, tradidit corpus suum, contractus est perfectus, & sicut ipsa iam impleuit, per consequens vir etiam tenetur perficere, illam scilicet in vxorem ducendo, vt inquit idem Sanch. d. n. 10. n. 4. & debet considerari graue damnum, quod inferretur mulieri, dum illi non permitteretur aliud inire matrimonium, cogenturque continenter viuere, vt inquit idem Sanch. de matr. d. diff. 11. n. 4. & 5. nec tali casu satis est pecuniis satisfacere, cum in propria specie possit satisfieri, & sponsalia contrahens, ac sub spe futuri matrimonij virginem deflorans, tenetur eam ducere, & moraliter loquendo, nequit aliter iniuriam resarcire, ad quod persona iustitiæ vinculo est alligata, nec vnū pro alio, inuito creditore reddi potest, rexi. in l. 2. §. *mutui*, ff. si cert. pet. Nauar. lib. 1. c. conf. in de voto. in 1. edit. conf. 6. in fine, idem Sanch. de matr. lib. 1. disp. 10. q. 3. n. 20. & diff. 44. eod. lib. 1. n. 3. vbi de communi Theologorum sententia firmat, promittentem sponsalia non posse ab illis recedere, si fœmina infamia sequatur, etiam copula non secuta, & talis disparitas non potest considerari in hoc casu; quia ex summario Angelæ n. 9. apparet Ioannem scientiam habuisse, parentes Angelæ fuisse macellarios; Vnde dum ipse etiam tali scientia non obstante, contentus fuit sponsalia contrahere, videtur voluisse iuri suo renunciare, & excessus donationem facere, cum debuisset sibi prospicere, sciens qualitatem, & conditionem huius mulieris, l. si quis dominum, §. vlt. ff. locat. Salic. in l. si familia in fin. *vers. secundum quod ubi res euincitur. num. 6. Cod. fam. l. ercisc. idem Sanch. lib. 1. disp. 14. n. 2. Grat. disp. forens. c. 205. n. 24.*

5. Quæ autem dicuntur de impudicitia Angelæ, nec etiam visa fuerunt reuelare, quia depositio testis super illa deponentis refertur ad auditum a tertio, quia obiit; Et clarum est, testem de auditu non probare, l. testium, C. de testibus. c. tam is, eod. tit. c. testes. l. q. 9. Caputaq. dec. 278. n. 2. p. 3. Rot. dec. 121. n. 4. p. 1. rec. Aquila Prioratus 4. Jul. 1625. coram Vbaldo. dec. 17. n. 14. coram Gregor. XV. quatenus etiam talis depositio probaret, tamen Ioannes teneretur eandem Angelam in vxorem ducere, tum ob superius dicta, tum ob graue damnum eiusdem mulieris, cum continenter viuere compelleretur. Ultra quod isto casu Angela communiter virgo

reputabatur, & honesta, vt in summario eiusdem n. 8. Sanch. de matr. lib. 1. disp. 11. num. 6. & q. 14. n. 2. c. *quemadmodum de iure iur. vbi Butr. n. 3. & Doff.*

6. Nec pariter Dominis visa fuerunt obstat ea, quæ opponebatur de inualiditate, & nullitate examinis testium ad fauorem Anglæ, & primò, quod in tali examine erat assumenda persona Ecclesiastica iuxta formam Receptorie; Quia commissio in hoc proposito emanata, duo continet: Alterum, quod Notarius Receptor se conferat ad locum Onnate, & recipiat iuramenta, & depositiones testium, nullo verbo existente de associando aliquam personam in dict. examine: Alterum verò, vt possit per censuras quascunque personas nominandas compellere, & ad hunc effectum assumat personam Ecclesiasticam, cuius assumptione non fuit opus, cum non eueniret casus coactionis; vnde cum in tali commissione fuerit facta talis mentio, illius tenor debebat obseruari, propterea fuit obseruatus, Rot. in Ferrar. bon. 24. Ianuarij 1600. coram Cordub. apud Marc. de commiss. part. 1. fol. 170. Rot. dec. 39. n. 1. p. 1. recent.

7. Tandem non obstat, quod in intimatione pro examinandis testibus non fuerit expressus locus examinis, dum solet intimari locus præcisus, quando facultas examinandi est data in aliqua Diocesi in genere; Rot. dec. 23. n. 1. part. 4. diuers. & 118. n. 16. coram bon. mem. Buarrio.

8. Quia sufficit, quod Procuratores partium consenserint decreto super expeditione Receptorie directæ ad Oppidum de Onnate, & alia loca, & sic in loco certo pro examine testium, scilicet in loco de Onnate, vt in processu fol. 121. & 124. Et facta præsentatione Receptorie, & commissionis fuerunt personaliter citati tum Ioannes, tum etiam eius Procurator ad interuendum, & videndum iurare testes, & in eodem oppido, nec alibi testes iurauerunt, provt ibi examinati fuerunt; Vnde in hoc examine nulla potest cadere nullitas: dum pars erat bene informata de tali examine, Gonz. in annot. contra nullit. & attent. n. 72. Seraph. dec. 1010. n. 3. & 4. & dec. 1489. n. 1. in Conchen. dec. de Infanta do coram bon. mem. Andrea, quæ est 686. n. 1. in fin. part. 1. rec. & ex eo magis apparet de tali scientia: dum examen Ioannis ab eodem Receptore, eodem tempore pro vtraque parte discedente cum simili citatione, & rectoria, continente eisdem clausulas, & facultates, factum fuit, & sic par forma, & ordo in vtriusque partis examine fuit seruatus; Vnde per talem actum pars dicitur conualidare examen, etiam nulliter citata cum faciat præsumere, eam esse certam de eo, de quo fuit facta citatio, Seraph. dec. 1010. n. 6. *vers. sed & tollitur difficultas.* Gonz. loco cit. n. 73. Caputaq. dec. 293. n. 2. p. 3. Grat. *discept. forens. c. 694. n. 9.* Rota dec. 18. num. 14. part. 7. recent.

Et in vtraque parte informante, fuit resolutum.

DECISIO XVIII.

Sacra Rotæ Romanæ coram R. P. D. Carillo.

In causa Mcleuitana bonorum.

Luna 4. Maij 1643.

§. 1. **R**esponderunt Domini pro confirmatione sententiæ Rotalis, qua declaratum fuit testamentum Cæsaris sustineri, quia constat de eius validitate & iustitia.

2. Validitas namque apparet ex resolutione processus, vbi constat seruata fuisse omnia requisita recensita in vulgata decisione Caputaq. 260. part. 2. & iustitia probatur ex decisionibus in causa factis sub diebus 11. Aprilis 1639. & 22. eiusdem mensis 1641. coram bona mem. Merlino.

V 2   Quarum

3. Quam primum fundamentum Domini placuit, nempe quod dicti Caesaris testamentum sustineatur tanquam factum inter liberos, et in quoad legatum relictum Mariae uxori, licet abique integra solennitate fuerit conditum, quia est scriptum, & subscriptum ab ipso Cesare parte, qui coram duobus testibus declarauit idipsum, quod in eodem testamento scripserat, & in fine apposuit clausulam generalem significantem voluntatem seruandi ea, quae dixerat, & scripserat, iuxta dispositionem Textus in §. nos igitur, ver. si tamquam authent. de test. imperf. collat. 8. Ant. Gomez in l. 3. Tauri n. 5. vers. tamen intellige, Molin. de iust. & iure disp. 128. vers. illud etiam, cum aliis pluribus relatis in predictis decisionibus.

4. Quibus non aduerfatur, quod aliqui testes dicant, testamentum eiici fecisse omnes de cellula in qua iacebat, dum confecit testamentum; unde inferebatur ad contrarietatem, & falsitatem testium, quasi quod impossibile sit adfuisse testes in publicatione testamenti, si omnes adstantes testator e cellula eiici iusserat. Quia, ut bene respondit secunda decisio, ad euitandum testium periculum, eiectio praefecta intelligenda est de aliis omnibus, qui ibidem adstant otiosi, & qui potius impedimento erant testatori, non autem debet verificari in Capellano Tirimis, qui testatorem morti proximam ad fruitionem caelestis Patriae hortabatur, nec in alio, qui ipsi atramentum apponebat, ut testamentum scriberet, pro ut in fortioribus terminis, quod saluari debeant testes, si alter neget alios fuisse praesentes, alter vero affirmet, tradunt Bart. in l. 1. §. si quis neget, sub n. 6. vers. ad contrarium, ff. quemadmodum test. aperian. lal. in l. 1. §. iur. n. 21. ff. de iur. Ang. conf. 175. n. 5. vers. non obsar. Corn. conf. 202. num. 2. lib. 4. Curia. controu. 407. n. 149. & fuit dictum in Romana alimentorum 28. Martij 1640. coram R. P. D. meo Bicho.

Idque eo magis dicendum fauore vltimarum voluntatum, quae coadiuanda, & sustinenda sunt quantum fieri potest et si contrarium perneceffe, & concludenter probetur, Alex. conf. 33. n. 15. lib. 3. & fuit dictum in Regien. hereditatis 20. April. 1637. coram bon. mem. Cocchino, cum nihil sit, quod magis hominibus debeatur, quam ut supremae voluntatis, postquam iam aliud velle non possunt, liber sit stylus, ut inquit Imperator in l. 1. C. de sacros. Eccl. late Spino. de test. p. 1. Rubrica n. 16. cum plur. seqq. fol. mibi 11.

5. Secundum vero fundamentum, quo in praedictis decisionibus firmabatur testamentum praefatum posse quoque sustineri ex privilegio militari, eo quod Caesar testator esset scriba triremis, non visum fuit solidum, quia scribarij non gaudent privilegio militari in facitione testamenti, nisi reperiantur in loco hostili de tempore confecionis, ut declarat gloss. in l. scribarios, de test. mil. vbi Donel. n. 4. §. fin. ff. de test. mil. l. vn. ff. de bon. poss. ex test. mil. l. Clar. lib. 3. sent. §. test. quast. 15. n. 5. & hoc suadetur summa ratione, quia in tantum scribarijs, & aliis Paganis communicatur privilegium militare in quantum subeunt periculum in loco hostili, & in prociectu conflictus, ut ait Paril. conf. 1. n. 25. vbi quod illis privilegium conceditur ob necessitatem & periculum lib. 2. alias periculo cessante ipsi iuxta leges Paganis praescriptas testari tenentur, ut expressè decidit Text. in d. l. scribarios, C. de test. mil. ne alioquin essent melioris conditionis gaudentes privilegio per communicationem, quam ipsi milites privilegiati, qui extra actem quamvis sint in expeditione tenentur testari, saltem coram duobus testibus rogatis, gloss. communiter, approbata in d. l. 1. ff. de test. mil. Guttier. in l. nemo potest. n. 265. de leg. 1. Menchac. de success. creat. §. 24. n. 15. & 18. Velasq. conf. 104. n. 16. Gabriel. conf. 100. n. 3. & seqq. lib. 1.

6. Cum igitur Insula S. Petri, vbi classis maritima oppulerat tempore conditi testamenti non esset locus

habilis, ut deponant testes asserentes insulam praedictam subesse dominio Maiestatis Regis Catholici, & ibi milites per plures dies commoratos fuisse orio, & cantibus vacantes, nullatenus Caesar Scriba Tirimis poterat testando gaudere privilegio militari, quia locus hostilis ad hunc effectum dicitur ille in quo hostes adfuerunt, vel bellum geritur, ut in puncto inter milites, & scribarios distinguit Alberic. in l. milites 45. n. 4. vers. ipse autem. vbi quod si hi non sunt in bello, non possunt testari iure militari, Rip. in l. Centurio n. 1. vbi loquitur in specie de classe maritima, & ait privilegium competere, si moriantur in bello naualis, de vlt. gar. & pupill. ex Textu in d. l. fin. ibi si in hostico apprehendatur, & illico decedat, ff. de test. mil. Ang. in l. quod constitutum, n. 4. ibi si testantur in actu belli, ff. eod. legatur Simon de Pret. vlt. vol. in epr. 2. dub. 1. fol. 8. n. 7. lib. 3. Franc. de Barry de test. mil. n. 6. Paril. de conf. 32. n. 25. lib. 2. Magdalen. de nu. test. p. 2. c. 28. n. 67.

7. Adeo quod non sufficiat, quod testes dicant in dicta Insula S. Petri frequenter adesse Barbaros Piratas, nisi probarent eos adfuisse tempore conditi testamenti, ita ut necesse esset stare semper in prociectu, ut notat Conan. Comment. iur. ciu. lib. 9. c. 5. in fin. Donel. in d. leg. scribarios, n. 4. C. de test. mil. vbi dicitur locum hostilem esse illum, qui ab hostibus occupatus, & sub num. 5. asseritur in hostico dici deprehensum, qui in conflictu ita circumuentus sit ab hostibus, ut egressus non possit, & stare in prociectu, dicitur quando est in puncto ipsius congressus, & prope concinentibus, ut bene explicat Franc. de Barry d. tr. de test. mil. num. 4. ver. nam in acie.

8. Quare Domini dixerunt testamentum Caesaris sustineri vti factum inter liberos, & consequenter sententiam Rotaalem esse confirmandam ex hoc primo fundamento dumtaxat, omissio secundo desumptio ex privilegio militari tanquam non subsistente ex allegatis. Et ita vna tantum, &c.

DECISIO XIX.

Sacra Rotae Romanae coram R. P. D. Versipia.

Valentina Iuris sedendi.

Luna 8. Iunij 1643.

§. 1. **C**um lata fuisset sententia coram R. P. D. meo Ghislerio, in eaque pronunciatum Praepositos Ecclesiae Valentinae occupare posse sedes vacuas dignitatum à Choro absentium, & causa per appellationem mihi commissa, dubitavi semper eiusdem sententiae confirmatione pro qua DD. responderunt. Quia illius validitas non impugnatur, & iustificatur ex resolutione processus, ex quo apparet omnia interfuisse requisita, quae recententur in decisione Verall. 160. parti. 2. Iustitia vero probatur ex late deductis in decis. Reuer. P. D. mei Ghislerij sub die 5. Iunij anni 1637. Cum enim ex particulari Constitutione Ecclesiae Valentinae, illius Canonici possint occupare vacuas sedes dignitatum absentium, eadem facultas concessa censetur Praepositis, quibus à sanct. mem. Sixto V. in limine erectionis attributa fuerunt omnes prerogativae praerogativae, ac privilegia, quibus tam ex dispositione iuris communis quam particularium Constitutionum eiusdem Ecclesiae Canonici fruebantur, dum enim fuerunt Praepositi Canonici aequiparati, talis aequiparatio idem debet operari, ac si speculiter fuisset concessum dictum ius occupandi sedes vacuas, quo Canonici competebar ex notatis in leg. Princeps, ff. de legib. DD. in l. 1. ff. de legat. 1. vbi Alex. n. 10. lal. n. 15. & seqq. Castrenl. num. 7. & S. Rota coram Cren. sen.

scant, dec. 9. n. 5. ne diuerso hinc censentur ij, qui ex æquiparatione idem reputantur contra dispositionem, text. in cap. cognominis 12. q. 2. & in l. eum qui adess. de vsu. cap. & in terminis præminentie considerauit Rota in Casarugustana præminentiarum 2. Nouemb. anni 1627. coram bon. mem. Coccino.

2. Quæ facultas occupandi sedes dignitatum absentium præterea colligitur ex Bulla erectionis, in qua illis attributum fuit ius sedendi immediate post ipsos Canonicos: hoc enim iure uti non possent, nisi occuparent sedes in quibus, absentibus dignitatibus manent Canonici, cum verbum illud, immediate operetur, vt seditio Præpositorum nullo interposito medio continuatim copulari debeat sedibus Canonicorum, iuxta doctrinam Bald. in l. 1. n. 3. C. de condit. infertis. Capra conf. 22. n. 12. Castren. conf. 4. n. 4. vers. 3. opponitur li. b. 1. & alij quos refert Decian, conf. 9. n. 10. lib. 2. & secuta fuit Rota in hac eadem causa sub die 16. Decemb. anni 1633. coram bon. mem. Merlino & 27. Iulij 1635. coram R. P. D. meo Ghislerio. Quæ eo facilius admitti debet tanquam consonans, & conformis decori Ecclesiastici Ritus, quo attento in Choro non debet esse aliqua dispersio, sed coniunctissima vnitas ad instar triumphantis Ecclesiæ, vt considerauit Rota coram bon. mem. Coccino dec. 197. n. 4.

3. Et licet in gratia præposituris concessa in Bulla erectionis fuerint excepti actus capitulares inter eos tamen comprehensa non fuit seditio in Choro, dum Bulla expressè illis sessionem concessit, & post illius concessionem capitulares actus excepti, generalis enim illa exceptio facta censetur salua sessione antea concessa argumento text. in l. doli clausula ff. de verborum obligat. vbi Barth. & Cuman. n. idem Barth. conf. 72. n. 3. vers. sed positio. Surdus conf. 456. n. 1. & sequenti. Præsertim cum hoc sit conforme dispositioni iuris, secundum quam stallum in Choro non comprehendatur sub actibus capitularibus, vt notat Gloss. in Clementina vt ij de state, & qualitate in verb. c. vbi etiam Abb. n. 6. Ancharan. n. 3. Cardinalis n. 14. Rota coram Reuerendissimo Vrg. dec. 198. n. 3. & in Valentina præminentiarum 19. Nouemb. 1640. coram bon. mem. Coccino, & 21. Martij 1641. coram bona memoria Pivouana.

4. Non obstat quod sedes dignitatum absentium occupari non possint ab aliis tanquam propriæ, & fixæ. Quia tales dici possunt in casu quo præsentibus fuerint dignitates in Choro, secus verò si illæ sint absentes; tunc enim sicut permissum est Canonicis illas occupare, ita permissum censeri debet Præpositis quibus concessæ fuerunt eadem prærogatiuæ quæ Canonicis competeant, vt aliàs respondit Rota in hac eadem causa in decisione 252. n. 10. part. 6. & 214. in fine part. 7. recent. Quin immo sicuti non dicuntur fixæ respectu Canonicorum, qui absentibus dignitatibus eas tenent, ita neque etiam fixæ dici possunt respectu Præpositorum, qui gaudent eodem priuilegio Canonicorum; Equiparatio enim inter vtroque inducta à Constitutione Apostolica æqualem determinationem inter eosdem debet operari, ex notatis in c. ad audientiam de Clericis non residentibus Gloss. in leg. si quis seruo in verbo corrumpti, Cod. de furtis, & in l. quod verò circa finem. ff. de legibus. Ripa in l. si constante n. 69. ff. soluto Matrimonio. lal. in §. ex maleficiis n. 9. Institutionibus de actionibus Roman. conf. 129. in principio, & conf. 231. n. 3.

5. Non obstat quod istæ sedes dignitatum quando vacare contingerent nunquam possessæ fuerint à Præpositis: Adeo vt vel illis nocere debeat præscriptio temporis, vel obseruantia contraria quæ potissimum attendi solet in hac materia præminentiarum iuxta doctrinam Bald. in c. olim. n. 1. de consuetudine; quam sequuta fuit Rota coram Cardinali Seraph. decif. 964. num. 1. & coram Cavalerio dec. 649. num. 1. & in Platom. VII.

centina Præcedentia 27. Iulij 1633. coram bon. mem. Mellino.

6. Quia cum Præpositi impediti fuerint ex facto Canonicorum (cuius causa fuit orta lis) talis obseruantia tanquam litigiosa illis nocere non potest, vt considerauit Rota coram Seraph. dec. 748. n. 1. & in hac eadem causa sub die 27. Iulij Anno 1635. coram R. P. D. meo Ghislerio, nam tanquam legitimo impedimento detenti nullo temporis cursu affici potuerunt ex notatis in leg. 1. §. de autem Cod. de annalibus exceptionibus, & in c. 1. de prescriptionibus, & in c. diu. firmitatem de concessione præbende Rota dec. 2. de dilatoribus. num. 3. in nouis, & coram Cassad. dec. 8. n. 2. de præbendis. Quin imò permissum est Præpositis etiam si eorum aliqui consensissent obseruantie contrariæ agere nomine Præposituratum, quibus concessum fuit hoc Priuilegium; & illarum iura vindicare, vt notat Ripa in c. sate de restitutione spoliatorum n. 14. vbi alij DD. communiter Abb. in c. accedens n. 19. vt lite non contestata Rota in Neapolitana spoliis 3. Iulij 1601. coram Cardinali Lancell. & in dec. 473. n. 2. part. 2. recent. & in aliis relatis in hac eadem causa sub die 12. Iulij 1634. coram bon. mem. Merlino.

Et ita altera, &c.

DECISIO XX.

Sacra Rotæ Romanæ coram R. P. D. Verospio.

Montis Alti Primiceriatus.

Luna 8. Iulij 1643.

§. 1. CUM sanct. mem. Sixtus V. singulari motus Cerga Patriam, vnde originem duxerat, charitate, in Cathedrali Ecclesia Montis Alti à se prius erecta, Primiceriatus dignitatem instituit, eiusque electionem, quocumque mense vacare contingeret, ad Capitulum eiusdem Ecclesiæ spectare voluisset, non obstantibus quibuscumque Regulis Cellariæ editis, vel in futurum edendis, quibus motu proprio, ac de plenitudine potestatis derogauit, sublatis omnibus derogatoriis derogatoriis, etiam si sub data posteriori emanassent, ac tali aduerarentur Indulto, quod quoties foret abrogatum, toties voluit reuiuiscere: Cuius Indulti vigore ad eam Primiceriatus dignitatem vacantem per mortem Cornelij, qui de mense Octobris decesserat, fuit electus à Capitulo Rosatus de Rosatis, Cúmque illi mota fuisset controuersia à Ioan. Baptista Lucido, qui eam dignitatem vti referuatam ratione mensis à Sede Apostolica impetrauerat; Dubitauit super validitate electionis Capituli, aded vt ea dignitas debeat eidem Rosato adiudicari. Et Domini negatiuè responderunt.

2. Quia illi obstat Regula 9. Cæcellariæ, ex cuius dispositione Romano Põtifex sub pena nullitatis, & motu proprio referuat omnia, & singula beneficia quocumque modo pertinentia ad collationem, seu electionem quorumcumque Collatorum, quæ præsertim in mense Octobr. vacare contingerent, non obstante, & sublata quacumque consuetudine, etiam immemorabili, & quocumque priuilegio, seu indulto Apostolico, etiã in limine electionis concessio, & munito quibuscumque derogatoriis derogatoriis, aliisque insolitis, & efficacioribus clausulis, quatum tenores in eadem regula ad effectum reuocandi habeantur pro expressis cum Decreto irritanti; Cuius Regulæ dispositio derogare potest cuiuscumque Priuilegio, & indulto Apostolico, vt ad eã notat Gonz. gloss. 35. num. 1. & seq. & firmavit Rota in Compagna Iurispatronatus 19. Ianuarii & 3. Decembris 1604. coram Litta, quæ confirmata fuit in Casarugustana Parochialis de Maiella 14. Nouemb. 1616.

& 6. Nouembris 1617. coram bonem. Coccino. & coram Gregorio dec. 153. n. 2. & in dec. 588. n. 5. p. 1. recent. Etiam si indultum contineat electionem dignitatis, quæ spectat ad Capitulum provt contingit in casu huius decisionis, vt resolutum fuit coram Gregorio in dec. 240. & notat Gonzal. ad eandem reg. gloss. 19. n. 16. in fin. vbi rationem confiderat, quia in Regula referuatur beneficia pertinentia ad omnimodam dispositionem Ordinarij quæ efficacior, & potentior reputatur quàm sit electio, quæ minus tribuit ex not. in c. Authent. de elect. lib. 6. Rot. dec. 6. n. 2. eod. tit. in nou.

3. Et licet in Indulto fel. record. Sixti ad sint plures clausulae pondere, & numero prægantes, quæ ex superuenienti regula referuatoria non videntur tolli potuisse, vt in similibus terminis tenuit Rot. in d. Afor. in. Archidiaconatus 19. Martij 1576. coram Seraphino inter impressus dec. 291.

4. Tamen cum in hac materia inspicere debeat quænam dispositio contineat potentiores clausulas, & derogationes, vt aduertit Garz. de benef. 5. p. 1. n. 566. Rot. coram Greg. d. dec. 240. n. 1. Non videtur ob stare ea Seraphini decisio dum loquitur in terminis Regulae Pauli III. & aliorum Pontificum, quæ non habebant clausulas ita amplas, & efficaces provt continet Regula nona referuatoria à Clemente VIII. Pontifice potentioribus & efficacioribus clausulis fultita, vt ad eam decisionem Seraphini respondit Rot. in d. Compagna Iuris patronatus 23. Ianuarij 1603. & 3. Decembris 1604. coram Lieta. Quod verò efficaciores derogationes & clausulas contineat Regula referuatoria mensium Clementis VIII. quàm habeat Indultum Sixti Capitulo Montis Alti concessum, ex eo colligitur quod illa fuerunt appositæ in Regula quæ vim legis Constitutionis habet, vt considerauit Lotter de re benef. 9. 36. n. 2. & aduertit Rot. dec. 666. n. 5. in fin. part. 1. recent. & ideo censetur sufficienter derogatum quibuscumque derogatoriarum derogatoriis contentis in Indulto, seu concessione particulari, vt tradit Iaf. in l. vltima n. 5. C. si contra ius, vel vilius. public. Felin. in c. constitutus n. 5. in 2. limitat. de rescript. & in c. accedentes n. 5. de prescrip. Gemian. in c. cum non deceat n. 6. de elect. Couar. in rub. de test. part. 2. n. 20. vers. Quartum, Garz. de benef. c. 1. part. 5. n. 567. Rot. in Tirafonem, in 5. presentan. 19. Ianuarij 1583. coram Robustero, relata per eundem Garz. eadem part. 5. n. 959. & in Camerae. Canonicius 4. Iulij 1578. coram Lancelotto. Præsertim cum in eadem regula fuerit à Sanctissimo D. N. appositæ clausula, Quorum tenores, quæ tantæ reputatur efficacia, vt per eam censetur derogatum Indulto Sixti perinde ac si tenor dictarum literarum cum derogatoriarum derogatoriis, fuisset insertus in hac Regula, iuxta consil. Butrij 49. sæpius approbatum in hoc Tribunali, vt testatur Cassador. dec. 16. n. 2. & dec. 38. n. 3. super Regulis, Put. dec. 415. n. 5. & 6. lib. 2. Rot. dec. 213. n. 1. part. 1. & dec. 161. n. 1. part. 2. Auerf. & not. Bald. in c. cum dilectus n. 12. de rescript. Gonz. ad hanc Reg. gloss. 36. num. 29. Gomez in proem. Regul. q. 6. n. 8.

5. Præterea in ea continetur clausula generalis referuatoria Indultorum cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, & efficacioribus, & insolitis clausulis, quæ operantur derogationem indulto tam in ea parte in qua continebatur, quod illud nunquam sub referuationibus Apostolicis comprehenderetur etiam sub Data posteriori, vt considerauit Rot. in d. Casar augustana Parochialis de Maiella 14. Nou. 1616. & 6. Nou. 1619. coram bon. mem. Coccino inter impress. p. 4. rec. dec. 319. & 568. & in dec. 666. n. 2. part. 1. rec. & aduertit Lotter. de re benef. lib. 2. quest. 38. n. 33. quàm etiam in altera parte, vt toties de nouo renouaret, quoties fuisset derogatum, vt considerauit Rot. in d. Compagna Iuris patronatus 13. Decembris 1604. coram Lieta, & notat

Gonz. ad d. Regul. 8. gloss. 36. n. 88. Quinimo talis reseruatia appositæ in adulto aduersus Regulas Cancellarie per futuros Pontifices edendas, solum suffragari potest in vita Pontificis edendas, solum suffragari potest in vita Pontificis, qui illud ita concessit, vt ad sit clausula derogatoria quorumcumque Præuilegiorum. Quorum tenores habeantur pro expressis, vt tradit Ioann. Monachus in c. licet Romanus num. 7. & ibi Prob. n. 11. de constit. in 6. Surd. conf. 47. n. 1. conf. & dicit. Ioann. Monach. & aduertit Lotter. de re benef. lib. 2. q. 39. n. 15. cum Antecessor. legem Successori imponere non valeat, ex notat. in Authent. quomodo appereat Episc. in princ. & in leg. digna vox, vbi post gloss. in verb. iudicamus not. Bald. num. 4. & in cons. 161. num. 2. lib. 3. Rot. in Perusina pensionis 12. Ianuarij 1614. coram Sarrato, Gratian. discept. forens. c. 348. num. 6. & sequent.

6. Non obstat quod indultum fuerit Capitulo Civitatis Montis Alti concessum, quæ erat patria Pontificis, & ita personis valde gratis, & dilectis, vel saltem bene meritis, quæ comprehendi non debent sub hac Regula, Roman. in cons. 498. n. 18. & 19. Selu. de benef. 3. part. quest. 15. n. 23. & not. Gonzal. ad hanc eandem Reg. gloss. 26. n. 70. Dum enim in eadem Regula fuerunt appositæ derogationes derogatoriarum, non debent examinari cause Præuilegij, vt aduertit Rot. in d. Casar augustana de Maiella 14. Nouembris 1616. coram bon. mem. Coccino. Præterea cum in Regula facta fuerit mentio quorumcumque collatorum, sub ea comprehendunt etiam collatores ex Præuilegio, etiam Capitula, & Communitates, vt firmavit Rota in adducta decis. 240. n. 3. coram Gregorio, & not. Garz. de benef. 5. part. cap. 1. num. 619. Simonett. de referuat. q. 68. num. 2. Doct. in c. cum Clericus §. final. de Præb. lib. 6. post gloss. in verb. spectat. non obstante affectione, & benemerentia, dum illa considerari non poterat in successore cui Antecessor non valuit legem imponere, ex not. in l. digna vox. C. de legibus, cum alijs per Lotter. de re benef. lib. 2. q. 39. n. 16.

7. Non obstat altera obiectio fundata in contraria obseruantia eligendi, etiam si talis dignitas vacauerit in mensibus referuatis, quæ obseruantia potissimum attendi solet per interpretationem Legis, & Constitutionis Pontificis, vt dixit Rota in dec. 509. n. 1. & 2. part. 1. diuers. & in dec. 455. in 1. part. 4. recent. & in Elboen iuris conferendi 13. Nouemb. 1637. coram R. P. D. meo Carillo.

8. Hæc enim obseruantia non iustificatur, & licet probata fuisset, suffragari non posset, dum ea expressè tollitur à Regula, & Decreto irritanti quod annullat obseruantiam contrariam, & operatur vt inferior contrauenire non possit sub pœna nullitatis, ex not. in c. si eo tempore 45. de elect. lib. 6. Abb. in c. dilectio 35. n. 14. de præben. Cum alijs per Gabr. de claus. concl. 4. n. 57. & 58. coram Bellam. dec. 526. de rescript. & dec. 301. n. 13. p. 5. recent.

Et ita vtraque, &c.

DECISIO XXII

Sacra Rot. Roman. coram R. P. D. Ghislerio.

In causa Ragusina Electionis.

Mercurij 1. Iulij 1643.

§. 1. Vacante per resignationem in manibus Ordinarij Archiepiscopis terato Cathedralis Ragusinae Capitulum elegit D. Annibalè Palmotam, deinde recedens ab hac electione elegit D. Draghi Georgium, quem Archiepiscopus instituit, & immisit in possessionem.

nem. Ab his appellavit Palmotta introduxit causam appellationis coram A. C. à quo per sententiam obtinuit declarari, electionem Draghi, & institutionem esse inualidam, electionem verò de eo factam esse validam, sibi que deberi dictam dignitatem; A qua sententia interposita appellatione, pretendens Palmotta, gesta post eius electionem esse attentata, & ideo esse apponendum sequestrum, obtinuit in Rota iuxta petita responderi pro appositione sequestri. Quia quando possessio est vitiosa, & attentata, ut citius lites finiantur Rota passim in Beneficialibus solet apponere sequestrum. *Castad. dec. 3. n. 6. de rest. spoliar. Caputaq. dec. 1. 7. part. 3. Rota dec. 1370. inter impressas divers. part. 3. & dec. 658. n. 10. part. 1. recentior.*

2. Quod autem possessio capta per Dragum sit vitiosa & attentata, satis patet, quia illa fuit capta, postquam Palmotta iam electus appellavit, à noua electione quam Capitulum facere intendebat, & illa deinde facta, ab illa iterum appellavit, & nihilominus Capitulum post dictam primam appellationem elegit Dragum, & vltorius post aliam appellationem ab electione Draghi, ipsum etiam mandauit presentari Archiepiscopo, qui illum instituit, & in possessionem immisit. Vnde talis possessio videtur attentata uti capta post appellationem, quæ licet extrajudicialis operatur, ut omnia, quæ sunt contra, & post appellationem subsistant vitio attentatorum ad text. in c. cum nobis de elect. vbi Innoc. n. 2. Butr. n. 23. Imol. n. 8. Ioann. Andr. n. 12. Abb. n. 7. qui & hoc idem firmat in c. bona mem. n. 10. vers. duodecima differentia de appellat. vbi Dec. n. 34. & Franc. n. 29. & segg. Lancell. de arrent. lit. pend. c. 12. p. 2. limit. 3. n. 6. & segg. alios cumulat bon. mem. *Burrat. dec. 859. n. 1. & 5.* vbi quod appellatio extrajudicialis non causat attentata, nisi possessio capta fuerit contra, & post appellationem, & fuit dictum in *Mileuitana Mareficialis 10. Dec. 1642. coram Reuerendiss. D. meo Decano,* & prius idem censuit Rota in *Virgell. Archidiaconatus 24. Novembris 1581. coram Gifso,* coram quo Rota censuit possessionem apprehensam post interpositam appellationem extrajudicialem esse attentatam, ideo ex officio Iudicis sequestrandam iuxta hylum Rota ex ibi allegatis, ut in copia data atque ideo possessio capta à nouo electo est sequestranda iuxta decisiones supra allegatas.

3. Vltorius censuerunt DD. iustificari causam appellationis interpositæ per Palmottam, tum quia licet electus in paritate votorum, quæ regulariter non faciet electionem, c. *Ecclesia vestra, c. in Genesi de elect.* cum aliis allegatis in *Amplonem de Roncisualles coram Reuerendiss. D. meo Decano,* & in *Toletana Canonici* nuperimè resoluta coram R. P. D. Cerro. tamen quia alia mediata eligentium elegit scienter inhabilem ob defectum ætatis, Palmotta fuit canonicè electus, cum vota eligentium inhabilem non computentur, & ius eligendi fuerit consolidatum, in aliis electoribus, qui Palmottam elegerunt. Nam quotiescumque eligentes eligunt scienter (prout hic) personam incapacem, ius eligendi remanet penes alios, qui non concurrunt in electione incapacis, etiam si sint in numero pauciores de *postulat. Prælar. c. bon. mem. il primo. cap. cum in curia,* & *cap. cum Viro ienst. & c. dudum in primo de elect. gloss. in c. si foris 66. dist. 8. Abb. in cap. cum in iure in fine de elect.* quod procedit etiam si ius eligendi remaneat penes vnum dumtaxat, & ratio est, quia pena eligentium incapacem, non debet afficere innocentem, *cap. quæsiuit de his. que sunt a maior. v. Capit. Barbol. de iur. Ecclesiast. cap. 19 n. 86.* ita censuit Rota in *Leodiens. Abbatissarus 4. Iulij 1642. coram me* tum quia Palmotta in omnibus Capitulis asserens dignitatem sibi deberi accessit suæ electioni, quod in paritate votorum facere potuit, adeo ut dicatur, maiorem nume-

rum votorum habuisse, ut non poterit deueniri ad nouam electionem, *Abb. in Conf. 25. n. 2. circa fin. vers. hic norantur lib. 2. & in c. cum in iure n. 8. vers. nam. & compromissorij de elect. Paril. de resign. lib. 9. quest. 17. n. 108. Franc. Marc. dec. 931. bon. mem. Burat. dec. 113. n. 4. & stante iustitia appellationis interpositæ à noua electione quàm Capitulares facere tentarunt ratione talis appellationis, attentata deinde fuit noua electio cum omnibus inde sequentibus tanquam directè contrariis appellationi.*

Et ita pro appositione sequestri fuit resolutum, *Dec.*

DECISIO XXII.

Sacra Rotæ Romanæ coram R. P. D. Carillo.

In causa Lucana Suffragiorum.

Luna 7. Aprilis 1642.

§. 1. **I**N Castro, Camaioris Lucen. Dioc. extat Ecclesia collegiata cuius Clerus constat quindecim personis nempe Priore, octo Canonicis, & sex Capellanis; qui omnes vocem habent in Capitulo. Cum autem de anno 1638, varia suborta fuissent controuersie inter dd. Canonicos, & Capellanos, Ordinarius sententiam protulit, in qua inter cætera mandauit, ut in posterum *l. partit. che si porporanno in Capitulo non s'intendano vini se non per li due terzi de voti, come si costuma dal Capitulo della nostra Cathedrale,* & dalle collegiata della Città ab hac sententia Canonici appellarunt, & causam appellationis committi obtinuerunt Ordinario Pisarum, hincque super incidenti interposita per Capellanos appellatione, & causa ad Rotam deuoluta, *dubitari an suffragia votorum suff. iant pro maiori parte, & affirmatiue fuit responsum.*

2. Quia clara est iuris regula, quod id, quod fit à maiori parte Capituli, dicatur à toto Capitulo factum, ut textus in c. 1. de his, que sunt à maior. part. Capit. ibique DD. communiter l. *quod maior. ff. ad municip. Ioan. Andr. in c. quod omnes num. 8. & segg. de reg. iur. Abb. in conf. 57. num. 1. lib. 4. Castad. dec. 2. num. 2. de iure par.*

3. Quod eò magis venit dicendum in presenti, vbi apparet ita fuisse seruatum ab anno 1579 citrà in resolutionibus capitularibus extractis ex libro ipsius Capituli *sum. Canonicorum n. 2.* qui quidem liber, uti retentus ab officiali deputato per Capitulum sine dubio probat inter ipsos Capitulares, *Ancharan. lum. 9. 60. n. 6. lib. 1. Genua de seruitura priuata, lib. 1. ii. liber. Capit. alicuius Eccles. fil. 20.* Vnde resultat etiam longæua obseruantia, cum tamen, ex quo sumus in materia iuris conformi, non quadragenaria requiretur sed decennalis sufficeret iuxta. *Gloss. in verb. consuetudo in c. fin. de consuetud. in c. Felin. in c. statumimus n. c. de maiorib. & obed. & tradunt communiter Canonistæ in c. fin. de constit. Rot. coram Caualer. dec. 107. n. 2.*

4. Nec obstat, quod aliquando in dd. resolutionibus interuenierint duæ tertie partes Capituli, quia in maiori parte inest minor l. 1. §. si stipulantiff. de verb. oblig. l. 3. ver. si quia plus ff. de adim. legat. l. qui concubinam §. 1. ff. de legat. 3. Ad docendum autem, quod duæ tertie partes requirantur, opus esset probare quod resolutiones Capitulares factas cum minori numero votorum fuerint irritæ, nam aliàs actus remanent æquiuoci, cum forsitan casus tulerint ut duæ tertie partes conuenerint, & per consequens inde desumi nequit probatio contrariæ consuetudinis, *Aretin. conf. 115. num. 3. c. in presentia, & ibi Dec. n. 58. de probationib. Rot. dec. 240. n. 2. & dec. 394. num. 6. p. 2. diuers. & coram Burat. dec. 464. n. 6.*

V 4 Et

5. Et hinc patet non aduersari prædictam sententiam, seu potius statutum Episcopi; quia ipse non potest statuire contra consuetudinem legitime præscriptam sicut non potest contra ius, nam consuetudo patrem vim habet cum lege. *l. de quibus ff. de legib. §. ex non scripto Infit. de iur. natur. c. consuetudo dist. 1. cum aliis quos ad hunc propositum allegat Barbof. in tr. de offi. & potest. Episcopi in alleg. 93. n. 3.*

6. Minus releuat consuetudo Ecclesiæ Cathedralis, de qua fit mentio in dicta sententia, seu statuto Episcopi, quia, ultra quod non probatur, adhuc probata non suffragaretur stante supradicta particulari consuetudine loci controuersi, quæ est seruanda *Glof. in c. super eo verb. vicini. in fin. de censib. Paris. conf. 25. num. 41. & 42. lib. 4. Aym. conf. 208. n. 14. Rot. coram Caualer. dec. 95. n. 2. & 3. & debet præferri consuetudini generali, Rot. dec. 189. n. 9. p. 5. recent. ubi allegantur concordantes.*

Et ita decisum vna tantum parte informante, altera sape sapius citata, diuque expectata, & informare non curante.

DECISIO XXIII.

Sacra Rotæ Romanæ coram R. P. D. Roias.

In causa Lucien. Quartæ.

Veneris 27. Iunii 1642.

§. 1. **C**ontra Archiepiscopos, & Presbyteros Terræ Liquilarum tantum informantes fuit hodie resolutum non constare de bono iure Ecclesiæ Parochialis dictæ terræ pro consequenda quarta funerali, ab Ecclesiâ Fratrum Reformatorum Sancti Francisci de Obseruantia eiusdem loci, quamuis de iure communi ista quarta spectet ad Episcopum, vel Parochos, vt in *Clem. dudum §. verum ne Parochiales Ecclesiæ de sepult. Stantibus tamen amplissimis Priuilegijs, ac exemptionibus antiquissimis per Summos Pontifices Religioni Franciscanæ, in quibus expressè eximuntur à solutione cuiuscumque quartæ funeralis illa non debetur, vt in Constit. 4. Clem. IV. Bullar. Constit. 6. Sixti IV. p. 1. Constit. 11. sanct. mem. Pij V. Bullar. p. 2. necnon Breue Iulij III. cum derogatione expressa d. Clem. dudum vti Constitutionis conciliaris, prout requiritur, Rot. dec. 112. p. 1. diuers. Caualer. qui plures cumulat dec. 101. num. in d. Bulla Sixti IV. §. & dudum Viennensi Concilio. Syll. in sum. verbo canonica portio n. 8. Lælius Zecchius de Republica Eccl. in tit. de Parocho c. 28. num. 18. vers. 8. si quis per priuilegium & in puncto dixit Rot. in Ispalen. quarta funeralium 4. Iulij 1590. coram bon. mem. Card. Pamphilio. & in alia Lucien. quarta funeralis 25. Iannarij 1618. coram bon. mem. Coccino, cum bene per priuilegium Papæ Religio possit à solutione cuiuscumque quartæ funeralis eximi, vt in præsentibus priuilegijs 3. dist. c. officij de test. Lauror. var. lucubrat. in tit. de pris. & recent. sum. tit. 2. c. 17. n. 28. & in d. Lucien. quarta dixit Rot. coram bon. mem. Coccino, quæ priuilegia expressè derogant d. Clementinæ, & sunt munita clausula sublata, & decreto irritanti quæ claudunt os parti, & ligant manus iudicis aliter iudicandi Bart. in l. fin. n. 1. od. de canon. frum. Verb. Rom. lib. 11. Gonz. super reg. 8. glof. 66. n. 3. cum seqq. Put. dec. 48. n. 6. p. 1. Caputaq. dec. 134. n. 4. p. 3. Rot. in recent. dec. 77. n. 9. p. 5. Caualer. dec. 430. n. 1.*

2. Nec obstat quod in limine foundationis Monasterij sequitur de anno 1613. fuerit conuentum, vt Fratres soluerent quartam funeralium, quod potuisse fieri videtur esse de merite Rotæ coram Caualer. dec. 101. in fine, quia in præsentibus talis conuentio non probatur, cum te-

stes ad eam probandam adducti fuerint examinati licet pendente in Rotâ abique litteris renouatorijs, & abique vlla iurisdictione, nullum propterea gradum probationis constituunt *Mantic. dec. 199. n. 1. Rot. p. 1. rec. dec. 570. n. 3. Caualer. dec. 40. n. 1. & dec. 159. n. 10. post Moder. Perusin. de man. Præsertim dum dictæ lites pendencia fuit in partibus pluries protractum, Rot. dec. 570. p. 1. rec. n. 3. in fin.*

3. Minus obstat attestatio Episcopi data circa transactionem, ac reservationem quartæ funeralis, quia tali attestations non venit standum, cum non sit iurata nec fuerint citati iuris, de quorum interesse agitur, *Menoch. conf. 322. n. 45. vers. quorum agitur interesse Aldou. conf. 75. n. 28. licet etiam à Cardinali add. ad Greg. XV. dec. 214. sub littera B. præsertim quia dicta fides videtur tendere in fauorem ipsius Episcopi, Rot. dec. 583. n. 3. p. 4. diuers. & dec. 13. n. 4. p. 1. rec.*

4. In omnem causam dicti Fratres non poterunt præiudicare successoribus, aut Monasterio, nec renouari priuilegijs toti Ordini concessis, cum accessisset *vbi dec. col. penult. vers. secunda prædicta concl. & num. 18. de const. Valenz. conf. 43. n. 84. cum seq. lib. 1. Rot. in de Ispalen. quarta funeralium 4. Iulij 1590. coram bon. mem. Card. Pamphilio. & in Treueren. bonorum 15. Martij 1621. coram bon. mem. Dunozet.*

4. Et demum dicebant Domini pro Fratribus Franciscanis emanasse quamplures resolutiones Concilij Tridentini, in quibus expressè firmatur fratres esse exemptos à quacumque quarta funerali stante priuilegio Iulij III. in omnibus Monasterijs constitutis post annos 40. vel quæ in dies edificantur, nec illa comprehendendi in Concilio Tridentino sess. 25. de reform. c. 13. vt refert Fr. Ioannes de la Cruz de statu Relig. lib. 2. c. 19. *sub. 5. concl. 2. in fin. quas Sacri Concilij declarationes hoc nostrum Tribunal reuenter amplectitur, & sequitur, vt per Garz. de benef. in præf. circa med. vers. & ita Burati. dec. 479. n. 3.*

6. Quod verò Conuentus de quo agitur fuerit edificatus ab annis 40. citra, ultra quod non controuertitur, redditur manifestum tam ex licentia Ordinarij concessa de anno 1613. quam etiam ex publica attestations Vniuersitatis, ac etiam ex testibus ex aduerso examinatis,

DECISIO XXIV.

Sacra Rotæ Romanæ coram R. P. D. Querp.

In causa Elnen. Iurium Parochialium.

Veneris 6. Iunii 1631.

§. 1. **P**arochus Cocolibri Elnen. Diocesis vrbigæ hæredes, & executores Testamentarios eorum, qui in Monasterio Prædicatorum eiusdem loci sepulturam elegerunt, ad celebrandum Nouennarium, & Caput anni in Ecclesiâ Parochiali postquam in dicto Monasterio Prædicatorum celebratum existerat, fuerunt orta controuersia, & causa ad Rotam delibata, & mihi commissa, propositi Dubij: An Parochus liceat cogere hæredes, seu executores Testamentariorum defunctorum, qui sepeliuntur in Ecclesiâ Fratrum, ad celebrari faciendum in Ecclesiâ Parochiali Diuina Officia Nouennalia, seu Capodanno, quæ iam in Ecclesiâ Fratrum fuerant celebrata, & Dominis visum fuit ad Parochum non licere, quia iure communi, quo libera culleber sepulturæ electio remissa est, dicitur quartam Canonica Parochus referatur capite 1. cap. is quis, cap. 10. nostræ. cap. certificari. cap. cum iur. de sepult. quæ non generaliter, sed cū restrictione de qua in c. 201. de test. competeat, quæuis per text. in *Clem. dudum. de sepult. fuerit ampliata, visum tamè, & consuetudine generali ad quartam*

quartam funeralium restricta fuit, vt post Card. in dicta Clement. Dudum §. verum tradunt Couarruu. in d. c. fin. de test. n. 6. Molin. de iust. & iur. 2. disp. 217. Rodr. 9. regul. tom. 1. q. 39. artic. 2. in fin. & de ea tantum loquitur Concilium Tridentinum cap. 13. sess. 25. de re-form.

2. Funeralia autem sunt quae cum funere deferuntur, vt tradit Glos. ver. funeralib. in d. Clem. Dudum, de sepulchris, & Petr. de Vbald. de Canonica Episcopo, & Parocho debita p. 2. c. 4. n. 10. & 16. quem duntaxat consistere in cera, & in aliis oblationibus quae deferuntur tempore quo defunctorum corpora ad sepulchram deferuntur, non autem de Missis, & legatis, aut aliis oblationibus eorum, qui apud dictos fratres sepeliuntur declarauit sancti. mem. Pius V. 17. Kalendas Iulij anno Domini 1576. vt referunt Gut. de Iuram. confir. 2. p. c. 5. n. 3. Roderic. in dicta q. 39. arr. 2. vnde cum iure communi oblationes factae, aut relictae in Monasterio non deberent nisi quarta Ecclesiae Parochiali, & hoc vsu, & consuetudine ad quartam funeralium fuerit restricta, & ex constitutione sancti memorie Pij Quinti declarantis Concil. Trident. in dicto c. 13. fuerit constitutum, vt ad Fratres non deberetur nisi quarta eorum funeralium, quae tempore sepulturae fuerint oblata, idque Sixtus Quartus ad Fratrum fauorem iam constituerat, vt refert Syluester in summa verb. canonica in fin. praetensio dicti Parochi omni iure destituta videtur, praecipue quia sancti. mem. Pius V. die 9. Iulij 1577. in statuto directo ad Principatum Cathaloniae prohibuit ne Parochia Fratres ultra quartam funeralium quidpiam exigerent.

3. Et cum haec omnia fuerint tam fauore liberae sepulturae, quam Fratrum constituta, omnino, & directe impugnantur per Parochos agentes contra haeredes, & testamentarios eligentium sepulchram in Monasteriis, cum per hoc grauamen ab huiusmodi sepulturae electione fideles auerterentur, atque ita finis dictarum Constitutionum fraudaretur, quod licere non debet per Reg. text. in leg. non dubium, C. de legib. c. quod vna videat reg. iur. in 6.

Et ita vna tantum parte informante, &c.

DECISIO XXV.

Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Pamphilo.

In causa Hispalen. quartae funeralium.

Mercurij 4. Iulij 1590.

§. 1. **F**uit resolutum, Monasterium S. Pauli Ciuitatis Hispalen. non teneri ad solutionem quartae funeralium, a qua per amplissima priuilegia Apostolica concessa toti Ordini Praedicatorum est exemptum, c. consuetudinis de religiosis dom. c. officijs de fin. de test. c. in nostra de sepulch. quae priuilegia, vt ex eorum lectura liquet, sunt clarissima, & de eorum validitate & vsu non est debitum, cum fuerint per Rotam pluries canonizata tam ad fauorem fructuum Ordinis S. Francisci de Obseruantia in vna Hispalen. coram bo. mem. Finetto, & D. meo de Grassis, quam etiam ad fauorem fructuum Ordinis Praedicatorum, quales sunt isti de quibus agitur, in alia Pampilonen. coram D. meo Blanchetto, vbi ex resolutionibus Illustr. DD. Sac. Concil. Trident. sess. 25. c. 13. quod loquitur de priuilegijs concessis a 40. annis citra: & non procedit in istis priuilegijs antiquissimis concessis per 40. annos ante publicationem Concilij.

2. Neque obitare quod testes examinati pro parte Beneficiorum videantur dicere huiusmodi quartam

aliquando fuisse solutam, quia sunt nulliter examinati, vt in facto deducitur, & non probant cum sint Curatis Beneficiarij, Capellani, & Sacristae Parochialium, quorum omnium interest, quod huiusmodi quarta funeralium, de qua ipsi participant per Fratres, & per Monasterium soluantur; ultra quod istae assertae solutiones, cum sint factae, vel ab executoribus vltimarum voluntatum, vel a Monachis particularibus, qui non poterunt renunciare priuilegio toti Ordini concessio, non praedictat Monasterio, & notata in c. cum accessisset 3 Dec. col. pen. vers. 2. praedicta conclusio, & c. fin. m. 18. vers. 6. & vltima conclusio, & c. de const. & c.

Sententia lata super exemptione a solutione quartae funeralis, ac iure deferendi defunctos ad Ecclesias Coelestinorum sine capituli, & cleri consensu, seu interuentu.

§. 1. **I**n nomine Domini Amen. Nouerint vniuersi & singuli hoc praesens publicum sententiae instrumentum inspecturi, visuri, lecturi, & audituri, quod nuper seu alias introducta lite, & causa coram Perillustri, & Reuerend. D. Camillo Meltio I. V. D. Illustr. & Reuerendissimi D. Auditoris Camerae in Ciuilibus locum tenente per viam Monitorij inter admodum RR. Priorem & Monachos Monasterij Sanctissimae Annunciationis Ciuitatis Tarentinae Congregationis Coelestinorum Ordinis S. Benedicti ex vna, & RR. Capitulum & Clerum eiusdem Ciuitatis Tarentinae, de, & super exemptione a solutione quartae funeralis defunctorum, rebuque alijs de quibus in actis, & processu causa, & causarum huiusmodi latus deductis, & illarum occasione partibus ex altera; In qua quidem causa seruatis de iure seruandis, verificatis verificandis, citatisque dd. RR. Capitulum, & Clero prius in partibus, deinde hic in Curia per Audienciam litterarum Contradictarum S. D. N. Papae more solito; tandem idem Perillustri, & Reuer. D. Camillus Meltius locum tenens suam in his scriptis in causa & causis praedictis tulit, & promulgauit sententiam diffinitiuam in hunc qui sequitur modum; videlicet; Christi nomine inuocato Pro Tribunali sedentes, & solum Deum praesens habentes, per hanc nostram diffinitiuam sententiam, quam de iuris peritorum consilio ferimus in his scriptis, in causa & causis, quae primo, & in prima, seu alia veriori coram Nobis verae fuerunt, & vertuntur instantia inter RR. Priorem, & Monachos Monasterij S. Annunciationis Ciuitatis Tarentinae Congregationis Coelestinorum Ordinis S. Benedicti Agentes ex vna; & RR. Capitulum & Clerum eiusdem Ciuitatis Tarentinae reos conuentos de, & super praetensa solutione dimidia, seu quartae funeralis defunctorum deferendorum ad praefatam eorum Ecclesiam, ac iure deferendi defunctos ad eandem Ecclesiam absque interuentu ipsius Capituli & Cleri, rebuque alijs in actis causa, & causarum huiusmodi latus deductis, & illarum occasione partibus ex altera. Dicimus, pronunciamus, sententiamus, diffinitimus, decernimus, & declaramus praedictos RR. Priorem, & Monachos Monasterij Sanctae Annunciationis Congregationis Coelestinorum Ordinis S. Benedicti Ciuitatis Tarentinae, non teneri, nec obligatos esse ad solutionem dimidia, seu quartae funeralium defunctorum deferendorum ad praefatam eorum Ecclesiam, sed praedictos RR. Priorem, & Monachos fore, & esse exemptos, & propterea absoluedos & liberandos a dicta solutione dimidia, seu quartae funeralis praetensa per dictum Capitulum & Clerum, prout absoluidimus, & liberamus, & pro absolutis, & liberatis haberi volumus; ipsosque Priorem, & Monachos posse, ac debere, ac eis licere deferre ad dictam eorum Ecclesiam defunctos, sine praedicti Capituli,

tuli, & Cleri interuentu, declaramus, ac respectiue mādāmus molestaciones, oppositiones, perturbationes, & impedimenta quæcunque per dictos aduersarios præstitas illatas, præstitaque & illata fuisse, & esse nullas, temerarias, indebitas, iniustas, ac de facto illatas, & præsumptas, illatave & præsumpta, & de, & super illis perpetuum silentium imponendum fore, & esse, prout imponimus, victisq; victoribus in expensis in huiusmodi causa factis conderonamus, quarum taxationem nobis, vel cui de iure, in posterum referuamus; & ita dicimus, pronunciamus, sententiamus, definimus, & declaramus non solum modo, & forma præmissis; sed etiam omni alio meliori. Ita pronunciaui Ego Camillus Meltius Locum tenens, lecta, lata, & in scriptis promulgata fuit præsertim diffinitiu sententia per eundem Perillust. & Reuerendissimum D. Camillum Meltium in Ciuilibus locum tenentem Illusterrimi, & Reuerendissimi D. Auditoris Camera, sub anno à Natiuitate Domini Nostri Iesu Christi millesimo sexcentesimo vigesimo octauo, Indictione vndecima, die verò nona mensis Februarij, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Urbani Diuina prouidentia Papæ octauj, Anno eius sexto; Presentibus in Palatio solite Residentia ipsius Reuerendiss. D. Meltij ibidemque audientibus, & intelligentibus DD. Francisco Belgio, & Ioanne Zeppa testibus ad prædicta omnia, & singula vocatis, habitis specialiter, atque rogatis. In quorum omnium, & singulorum fidem, &c. Datum hac die 20. Martij 1630.

Ego Casar. Columna Romanus Cur. Cau. Can. Apostol. Notarius de præmissis rogat. præsens Instrumentum subscripsi, & publicauis, equisius, &c.

Loco signi Notarij,

DECISIO XXVI.

Sacra Rotæ Romanæ Super confirmatione supra dictæ sententiæ pro exemptione à solutione quartæ Funeralis, R. P. D. Quæspo.

Tarentina quartæ Funeralis:

Marc. 5. Decembris 1629.

§. 1. Sententiam A. C. confirmandam esse Dominis placuit, Nam licet quartæ Funeralis Ecclesiæ Cathedrali, vel Parochiali iure communi debeat, eam supersede in nostra de servituri, e. cum quis in princ. eodem tit. lib. 6. Clem. dudum eod. tit. Monachi autem Cælestini exempti & priuilegiati existunt ab hoc onere per fel. rec. Cælestinum Quintum, sicut de alijs Religionibus, quæ simili priuilegio à diuersis Pontificibus concessio fruuntur, refert Eman. Rodericus qu. reg. rom. 1. q. 39. art. 1. & iam olim huiusmodi exactionem Episcopis interdicitam fuisse aduertit P. Gregorius lib. 2. sing. cap. 5. n. 10. per text. in C. Præter quidem canonibus & C. Vno 10. qu. 3. Maxime cum dicti Monachi Cælestini eodem priuilegio alijs Religionibus concessio vti possint, propter priuilegiatorum communicationem ipsis à S. D. N. concessam ex Seraph. dec. 603. n. quarto.

2. Et quamuis Conc. Trid. sess. 25. c. 1. in fauorem Ecclesiarum Cathedralium, & Parochialium ius quartæ Funeralis confirmauerit, & priuilegijs in contrarium concessio derogauerit, dumtaxat loquitur de Ecclesijs existentibus in possessione percipiendi dictam quartam Funeralem citra quadraginta annos. Atque ita priuilegia Religionum quadraginta annos excedentia non comprehendit, vt S. M. Quintus expressit, & Sacra Congregatio Concilij sæpe declarauit, vt referunt Em.

Roderic. ubi supra Gutierrez de iur. confirm. secundæ part. capite tertio, num. secundo, & 3. & fuit dictum in Hili. palen. quartæ Funeralem quartæ Iulij 1590. coram bon. memoria Cardinali Pamphilo.

3. Nec visum fuit Dominis præfatam Constitutionem Pij Quinti fuisse reuocatum per Gregorium XIII. quia per Gregorium ex eo quod Bulla Pij Quinti plura contineret, fuit dumtaxat reducta ad terminos Sacræ Congregationis Concilij, refert Ioannes de la Cruz de statu Religionis lib. 2. c. 19. dub. 5. & fuit resolutum coram Reuerendissimo Domino meo Decano in causa Licien. quartæ Funeralis 15. Ianuarij millesimo sexcentesimo decimo octauo.

Et ita, &c. Vna tantum parte informante.

DECISIO XXVII.

Sacra Rotæ Romanæ coram R. P. D. Ghislerio.

Lucana Iurispatronatus.

Veneris 10. Ianuarij 1645.

§. 1. Purius proposito per me dubio, An constaret de Iurispatronatus Parochianorum SS. Ioannis, & Reparatae Lucanæ Ciuitatis, qui tanquam Vicini Ecclesiæ S. Andree, quæ est vnum de Brachijs dicte Parochiæ, illa vacante nominarunt in Rectorem Alexandrum Trentam, tandem sub die 29. Ianuarij superioris anni fuit resolutum de eo constare, & consequenter dictum Alexandrum præsentatum coram Vicario Lucano esse instituendum ex duobus fundamentis præcipue. Primo, quia non cadit præsumptio usurpationis in Iurispatronatus competente non omnibus Parochianis, sed patri ipsorum. Secundo, quia quatenus caderet talis præsumptio, illa tamen cessat, ubi adest Centenaria quasi possessio præsentandi; quæ æquipollet immemorabili requiritæ à Concil. Tridentino sess. 25. de reform. c. 9. Re proposta causa super eisdem DD. etiam in iure subsistant supra dicta fundamenta, nihilominus existimantes ea non applicari proposito casui recesserunt à decisio.

2. Nam respectu primi fundamenti certum est, eandem præsumptionem, quæ militare solet in Iurispatronatus Vniuersitatis cessare si non tota Vniuersitas, sed certa pars illius prætenderet Iurispatronatus, vt præter allegatos in decisione in hac causa sub dicta 29. Ianuarij superioris anni tradit Gonz. super reg. 8. gloss. 1. n. 69. Barbosa de potest. Episc. alleg. 72. n. 64. & in Concil. Trident. cap. 9. de reform. n. 53. ubi alios allegat, & in terminis Parochianorum, Rotæ in Lucana Iurispatron. 31. Ianuarij 1620. coram bon. mem. Selocien. quæ est dec. 28. sub n. 1. vers. nam est aliqua apud Viciniam de Iurispatronat. sed cum in nostro casu Iurispatronatus præcedatur ab omnibus Parochianis existentibus in Vicinia S. Andree, ex quo non solet concurrere integra Vicinia, seu Via ad dotandum beneficium animo referuandi Patronatum, vt animaduertit Loter. de re benef. lib. 2. qu. 13. n. 13. sed Ecclesiæ solent fieri ex elemosina plarium, vt ponderat Cresc. dec. 1. de iur. ep. Achill. dec. 4. eod. tit. cum alijs per Riccio in præ. prob. Iurispatronat. res. lib. 10. n. 5. in fin. intrat præsumptio usurpationis, vt in terminis discusso articulo firmavit Rotæ in Cremon. Capellania 8. Aprilis 1601. coram bon. mem. Caccino. dec. 25. n. 3. & 4. inter eius impositas, & in rec. dec. 197. num. 36. par. 5. secus autem esset si prætenderetur Iurispatronatus ab aliquibus familijs vnus Parochiæ, quæ non constituerent Viciniam, seu Contratam, nec inhiere muhabitant in aliquo Quartario, seu Via, tunc enim posset esse difficultas, An intraret supra dicta dispositio Concilij Tridentini sess. 25. c. 9. de reformat. quia cum